

Uluslararası Mağaralar ve Karst Günü

13 Eylül 2026

Ayaklarımızın Altındaki Dünya: UNESCO Uluslararası Mağaralar ve Karst Günü Kutlanıyor

Hacettepe Üniversitesi Uluslararası Karst Su Kaynakları Uygumala ve Araştırma Merkezi (HU-UKAM) karst araştırmacıları, yüz milyonlarca insana içme suyu sağlayan gizli yer şekillerinin daha güçlü biçimde korunması çağrısında bulunuyor

Dünya bugün, mağaraların ve karst alanlarının bilimsel, çevresel, ekonomik ve kültürel değerini tanıyan yeni bir gün olan UNESCO Uluslararası Mağaralar ve Karst Günü'nü kutluyor. [Teyit edilecek: ilan bilgileri — UNESCO organı, oturum ve yıl — ile resmî kutlama tarihi.] Bu gün; bilim insanlarına, mağaracılara, su yöneticilerine ve topluluklara, büyük ölçüde gözden uzak ama günlük yaşam için hayati önem taşıyan bu alanlara dikkat çekmek için ortak bir fırsat sunuyor.

Karst; suyun kireçtaşı, dolomit ve jips gibi çözünebilir kayalar yavaş yavaş eritmesiyle oluşur ve mağaralar, düdenler, kaynaklar ile yeraltı nehirleri meydana getirir. Karst, Dünya'nın buzla kaplı olmayan karalarının yaklaşık %15'ini kaplar; karst akiferleri ise dünya nüfusunun tahminen %10–25'ine içme suyu sağlar. Türkiye'de karst, ülke topraklarının yaklaşık üçte birinin altında uzanır ve en büyük kaynaklarımızın birçoğunu besler.

Bu sistemler aynı zamanda gezegenin en hassas sistemleri arasındadır:

- **Su:** Bir düdene giren kirlilik, yol boyunca neredeyse hiç doğal arıtmaya uğramadan birkaç saat içinde bir kaynağa ulaşabilir.
- **Biyolojik çeşitlilik:** Mağaralar, dünyanın başka hiçbir yerinde bulunmayan, çoğu endemik türlere ev sahipliği yapar.
- **İklim ve miras:** Mağara çökelleri geçmiş iklimlerin kayıtlarını saklar; pek çok mağara arkeolojik ve kültürel hazineleri korur.
- **Geçim kaynakları:** Turizme açık mağaralar, kaynaklar ve karst alanları dünya genelinde turizmi ve yerel ekonomileri destekler.

Aşırı su çekimi, kentsel yayılma, taş ocakçılığı ve iklim değişikliği karst su kaynakları üzerindeki baskıyı giderek artırıyor.

“Karst, yüzey ile yeraltının buluştuğu yerdir; karada yaptığımız her şey kısa sürede içtiğimiz suya yansır,” Bu uluslararası gün, görünmeyeni görünür kılmak için bir fırsattır. Mağaraları ve karst akiferlerini korumak, gelecek nesillerin su güvenliğini korumak için bir uyarı ve sorumluluklarımızı bir hatırlatmadır

